

Til alle som har henvendt seg til WOACT med krav om tilbakebetaling av skolepenger

Vår referanse: 9598470/1
Ansvarlig advokat: Henning Harborg

Oslo, 31. mars 2016

WESTERDALS – OM SKOLEPENGER OG KRAV OM TILBAKEBETALING

1 INNLEDNING

Westerdals Høyskole – Oslo School of Arts, Communication and Technology AS ("WOACT") har de seneste ukene mottatt en rekke henvendelser om for høyt skolepengenivå på den tidligere skolen Westerdals School of Communication AS ("WSoC") i perioden 2002-2012. WOACT har bedt om vår bistand i saken. Henvendelser har kommet fra advokater på vegne av grupper av studenter, fra klasserepresentanter, fra advokater på vegne av enkeltstudenter og fra enkeltstudenter. Dette brevet er ment som et svar til alle. Med om lag 1300 berørte studenter, ber WOACT om forståelse for at man ved dette ønsker å forene sakene i én felles prosess fremover. Som vi skal komme tilbake til, håper skolen at studentene vil kunne samle seg om et antall representanter og rådgivere som ikke er større enn at det vil være mulig å få en konstruktiv, håndterlig og effektiv prosess.

WSoC (org.nr. 919 194 715) ble i 2012 fusjonert inn i Westerdals Høyskole AS ("WH") (org.nr. 996 489 566), som i 2014 igjen ble fusjonert inn i WOACT (org.nr. 990 481 784). Sistnevnte var en fusjon med to andre skoler, hhv. Norges informasjonsteknologiske høyskole AS ("NITH") og Nordisk Institutt for Scene og Studio AS ("NISS"). NITH var overtakende selskap, slik at WH og NISS ble fusjonert inn i det selskapet som etter fusjonen fikk navnet Westerdals Oslo ACT (WOACT).

2 KRAVENE

Ledelsen ved WOACT er svært lei seg for den situasjonen som har oppstått. WOACT har forståelse for at de tidligere studentene reagerer sterkt på nyhetsreportasjene om at skolepengenivået ved tidligere WSoC oversteg normsatsene som fulgte av det privatskoleregulverket som WSoC var underlagt. WOACT har også forståelse for at de tidligere studentene vil ha klarhet i hva som har skjedd og hvorfor det har blitt inngått avtaler om skolepenger som oversteg normsatsene.

ADVOKATFIRMAET
THOMMESSEN AS

Foretaksregisteret
NO 957 423 248 MVA
thommessen.no

OSLO
Haakon VII's gate 10
Postboks 1484 Vika
NO-0116 Oslo
T +47 23 11 11 11
F +47 23 11 10 10

BERGEN
Vestre Strømkaien 7
Postboks 43 Nygårdstangen
NO-5838 Bergen
T +47 55 30 61 00
F +47 55 30 61 01

LONDON
Paternoster House, 2nd floor
65 St Paul's Churchyard
GB-London EC4M 8AB
T +44 207 920 3090
F +44 207 920 3099

WOACT vil bidra til å avklare disse spørsmålene og har satt i gang undersøkelser for å få større klarhet i de faktiske forhold. Fordi saksforholdet ligger så langt tilbake i tid, er det imidlertid ikke enkelt å få det fulle bildet.

Skolens foreløpige undersøkelser viser at det var full åpenhet om skolepengenivået på WSoC. Nivået var ikke bare kjent for skolen og studentene, men også for utdanningsmyndighetene. Alle tall ble revisorbekreftet og rapportert inn til myndighetene. Det var i 2004-2005 også korrespondanse med tilsynsmyndigheten om nivået på skolepengene, der WSoC ga klart uttrykk for at det var behov for "et høyere nivå på skolepengene enn 25 % av beregningsgrunnlaget for statstilskuddet, og er avgjørende for at skolene skal kunne drives forsvarlig". Dette avstedkom ikke innvendinger fra tilsynsmyndighetens side, og våre undersøkelser, derunder samtaler med tidligere ledelse, tilsier at daværende ledelse oppfattet fraværet av innvendinger fra tilsynsmyndighetene slik at skolen hadde adgang til å kreve skolepenger på det nivået den gjorde. Derfor ble det på det tidspunktet ikke søkt om dispensasjon, slik regelverket åpnet for. Det er i ettertid ikke vanskelig å se at ledelsen ved den tidligere skolen burde ha inngitt en formell søknad om dispensasjon. Størrelsen på skolepengene ble på nytt et tema overfor utdanningsmyndighetene på forsommeren 2008, og WSoC sendte i juni 2008 en søknad om dispensasjon til Utdanningsdirektoratet. Søknaden ble imidlertid ikke behandlet av direktoratet. Hvorfor søknaden ikke ble fulgt opp fra direktoratets eller daværende skoleledelses side, har vi ennå ikke noe klart svar på.

Rettslig sett reiser saken vanskelige spørsmål. Skolepengene som har blitt innbetalt til skolen, har grunnlag i studieavtalene de enkelte studentene inngikk med skolen. I disse avtalene var skolepengesatsen fastsatt. Selv om skolepengene var for høye etter de offentligrettslige reglene, er det ikke automatisk slik at det foreligger et privatrettslig grunnlag for tilbakebetaling. Tvert imot er det de tidligere studentene som må påvise et rettslig grunnlag for eventuelle tilbakebetalingskrav. WOACT er enig i at WSoCs oppfølging av skolepengenivået overfor utdanningsmyndighetene ser ut til å ha vært mangelfull, men det er ikke ensbetydende med at studentene, som har betalt iht. avtale, kan påberope manglende dispensasjon og kreve tilbakebetaling. Det gjelder ingen alminnelig regel om at en avtale med lovstridig innhold er uten virkning mellom partene, jf. for eksempel høyesterettsdommen inntatt i Rt. 1993 s. 312. Her fremgår det at slike spørsmål

må avgjøres ved en tolking av den enkelte lov hvor det også legges vekt på enkelte momenter av mer generell karakter - herunder om reelle hensyn tilsier at lovovertrædelsen får slik virkning.

Det er, slik skolen ser det, i den sammenheng et vesentlig poeng at skolepengene i all hovedsak har gått til selve driften av skolen, og derfor har kommet studentene til gode. De normsatsene som gjaldt (og som ble overskredet) var – hvis vi har forstått det riktig – basert på den gjennomsnittlige kostnadsnivået i den offentlige videregående skolen. At satsen ble overskredet, skyldtes at utdanningstilbudet ved WSoC var mer kostnadskrevende enn den offentlige skolen. Skolepengenivået var altså nødvendig for å finansiere de utdanningene som ble tilbudt. Dersom skolepengene hadde vært lavere, ville det samme vært tilfelle med nivået på utdanningstilbudet.

Driftsresultatene ved skolen var gjennom hele perioden beskjedne, og det ble ikke akkumulert en betydelig egenkapital ved WSoC i denne perioden. WSoC fusjonerte med WH i 2012 med regnskapsmessig virkning fra 01.01.2012. Per 01.01.2012 hadde WSoC en egenkapital på 20,8 millioner kroner. Egenkapitalen i WSoC ble opparbeidet over en periode på 15 år, og er ikke større enn den ut fra omfanget av skolens drift tilsa. Tilbakebetaling til

de tidligere studentene ved WSoC vil altså i all hovedsak innebære tilbakebetaling av beløp som allerede er benyttet til å finansiere de samme studentenes utdanningstilbud.

Slik vi ser det, er det derfor på ingen måte klart at de tidligere studentene har rettskrav på tilbakebetaling. I tillegg til de nevnte innvendinger kommer også foreldelsesproblematikk.

Når det er sagt, er det likevel WOACTs ønske å finne en løsning med de tidligere studentene. Det kan imidlertid ikke være en løsning som innebærer for store utbetalinger fra høyskolens side. WOACT har, som andre private høyskoler, ingen andre vesentlige finansieringskilder enn statstilskudd og skolepenger. De midler som finnes ved skolen, derunder dagens egenkapital, skal i tråd med høyskoleloven § 7-1 (2) benyttes slik at de kommer studentene (dagens og fremtidige studenter) til gode. Store tilbakebetalinger til tidligere studenter vil derfor gå utover skolens planer for investeringer og utvikling av skolen og – i ytterste konsekvens – også utdanningstilbudet til dagens studenter.

3 FORELDELSE - SUSPENSJON

For å legge til rette for en god og konstruktiv dialog fremover, aksepterer skolen suspensjon av foreldelse for krav som per i dag ikke allerede er foreldet. Foreldelsesfristene suspenderes til 1. januar 2017. Partene kan med dette ha en dialog fremover uten at det er nødvendig for studentene å ta umiddelbare rettslige skritt. Det presiseres at suspensjonen ikke innebærer at WOACT frafaller noen foreldelsesinnsigelser, derunder at kravene allerede er foreldet.

4 VEIEN VIDERE – SAMMENHENGEN MED ANDRE KRAV

WOACT er interessert i en konstruktiv dialog med tidligere studenter for å utforske muligheten for en fornuftig og effektiv løsning. WOACT presiserer imidlertid at det fra høyskolens side er flere forhold som må tas i betraktning i en slik prosess og som vil ha betydning for høyskolens mulighet til å finne en løsning.

Det vil for WOACT være svært vanskelig å finne en løsning med noen av studentene, samtidig som andre fortsetter å forfølge krav mot WOACT. Derfor er det for WOACT viktig at så mange som mulig av de tidligere studentene er representert i én og samme prosess. Samtidig ser WOACT viktigheten av at det ikke er altfor mange aktører i den videre saksbehandlingen. Muligheten for en konstruktiv prosess, og derved muligheten for å finne en løsning, vil derfor i praksis også avhenge av hvordan de tidligere studentene organiserer seg fremover. WOACT kan naturligvis ikke legge seg opp i hvordan studentene organiserer seg, men høyskolens håp er at de kan samles om et fåtalls representanter med nødvendige fullmakter.

Som de fleste vil være kjent med, har Kunnskapsdepartementet tatt opp en annen sak fra WSoC som kan ha vesentlig betydning for WOACT. Den gjelder manglende godkjenninger for Film- og TV-linjen, samt studiene Studio 3D (det tredje året av studiet i eksponeringsdesign) og Scenografi og Event. De manglende godkjenningene kan medføre at det er gitt statstilskudd til nevnte studier på uriktig grunnlag. WOACT mottok 29. mars 2016 et forhåndsvarsel på tilbakebetaling av mulig uriktig mottatt statstøtte for Film og TV-linjen på 27,7 MNOK. Departementet har videre varslet at det kan komme ytterligere krav. For det tilfelle at Departementet skulle fremme tilbakebetalingskrav mot WOACT for de samlede statstilskudd, vil det dreie seg om svært betydelige beløp. Høyskolen må nødvendigvis se kravene fra departementet i sammenheng med de tidligere studentenes krav. Høyskolen må ha sin samlede økonomi for øye, og kan ikke frivillig inngå på en løsning i den ene saken uten å ha utfallet av den andre klart for seg.

Høyskolen finner også grunn til å presisere at den er i dialog med Kunnskapsdepartementet om betydningen av Universitets- og høyskoleloven § 7-1 annet ledd for høyskolens adgang til å finne en minnelig løsning i denne saken. Det følger av bestemmelsen at private "høyskoler skal la statlige driftstilskudd og egenbetaling fra studentene komme studentene til gode". Bestemmelsen legger altså føringer på hva høyskolen kan bruke sine midler på. Det å benytte høyskolens egenkapital til å tilbakebetale skolepenger til tidligere studenter som har fått den avtalte utdanningen, vil kunne stå i et spenningsforhold til denne bestemmelsen, og høyskolen har funnet grunn til å ta dette opp med Kunnskapsdepartementet.

Høyskolens alumni er et stort aktivum for WOACT, og høyskolen ønsker å bevare et best mulig forhold til sine tidligere studenter. WOACT vil derfor gjerne komme i konstruktiv dialog med representanter for studentene. WOACT ønsker å finne en løsning på saken som alle parter kan leve med, og som sikrer et fortsatt godt forhold mellom høyskolen og de tidligere studentene. Det er også bakgrunnen for at rektor Tine Widerøe uttalte i Dagens Næringsliv at høyskolen ønsker å rydde opp, og at man vil vurdere ev. krav fra studentene. Dette kan imidlertid ikke tas som en erkjennelse av at høyskolen er rettslig forpliktet til å innfri eventuelle krav om tilbakebetaling som måtte komme.

Med de nevnte presiseringer og forbehold ønsker skolen en fortsatt dialog med studentene. Det antas at det er mest hensiktsmessig at neste skritt er et møte med studentenes representanter. WOACT antar at det på begge sider er behov for noe mer tid til ytterligere avklaringer, og vil foreslå at møtet holdes medio april.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Thommessen AS

Henning Harborg
Advokat